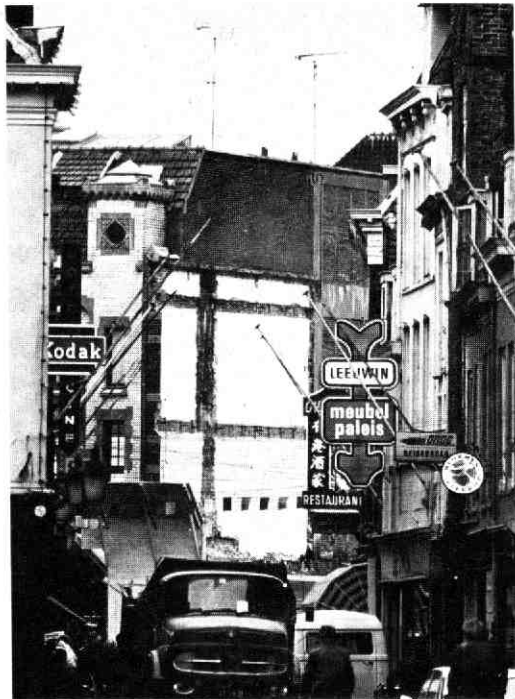

Steenweg, gezien vanaf de Mariaplaats op 5 november ...

Foto's, Jean Penders

... en op 19 november.

BESCHERMD STADSGEZICHT:

Steen voor steen -weg

beschermd stadsgezicht...

laten we tot tien tellen....

vóór we 't beschermen.

Wat niemand meer voor mogelijk had gehouden in ons Beschermd Stadsgezicht: opeens is er een stuk Steenweg weg.

Na het drama van Bakkerstraat 25, een monumentaal pand waarvan B & W begin april de sloop toestond, hadden we dit niet meer verwacht. Want in het antwoord van B & W (na de sloop) op de protestbrief van Werkgroep Herstel Leefbaarheid (vóór de sloop) lezen we als argumenten onder andere:

— Beschermd Stadsgezicht is wel ingegaan op 13 februari 1976, maar we zijn nog wat soepel met aanvragen van daarvóór (hoewel: de Raad had al veel eerder besloten dat B & W moest handelen in de geest van Beschermd Stadsgezicht),

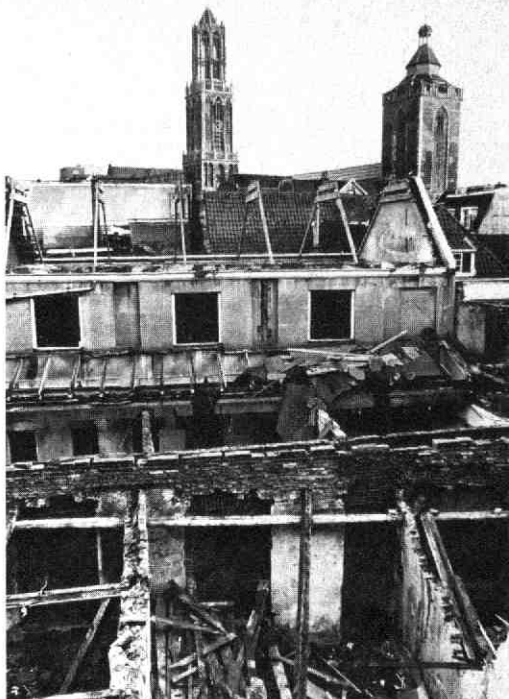
— dat Beschermd Stadsgezicht geen bescherming geeft aan individuele panden,

— dat de eigenaar en de architect B & W vertrouwen gaven in „passende nieuwbouw in de historische context“.

Toen we op 11 maart in de krant lazen dat de Hema (eigendom van Bijenkorf-Beheer) achter de Oudegracht wilde uitbreiden vreesden we het ergste. Er staat dan wel „het is nog niet bekend of er voor nieuwbouw dan wel voor verbouwing zal worden gekozen”, we begrepen plotseling waarom B & W al in 1974 enkele panden aan het Jodenrijtje van het „Voorstel tot aanvulling van de Rijksmonumentenlijst” geweerd had. Dan zou de Hema het risico lopen de panden in de kennelijk toen al geplande nieuwbouw te moeten opnemen, zoals de huisjes in de Zakkendragerssteeg opgenomen zijn in Bischof. Daarom vreesden we dat bij de ter visielegging van het bouwplan de inspraak niet veel kans zou krijgen.

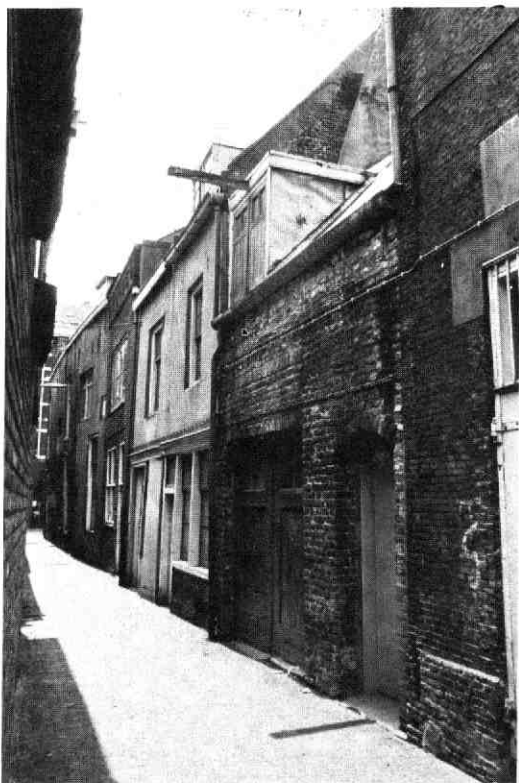
Maar nu: geèn goedgekeurd bouwplan, toch massale sloop van 5 panden aan de Steenweg, de hele oostzijde van het Jodenrijtje, de hele westzijde van de Lauwersteeg. Hoe kan dat nu:

- Beschermd Stadsgezicht geldt al 10 maanden,
- het betreft bepaald geen „individueel pand”,
- en wat het vertrouwen in de eigenaar en de architect betreft: het gat in de Lange Viestraat wekt weinig vertrouwen in de eigenaar, en dat het bouwplan voor de nieuwe Hema maar niet door de Schoonheidscommissie komt (die toch hèèl wat in de binnenstad „aanvaardbaar acht” waar ons de

Beschermd Stadsgezicht, zône B.

Lauwersteeg, richting Steenweg; voor de sloop.

rillingen van over de rug lopen), doet ons van de architect niets goeds verwachten.

En waarom heeft B & W het bij een dergelijke firma niet nodig gevonden om in de sloopvergunning een termijn te stellen waarbinnen er ook inderdaad gebouwd moet worden? Zo komen we bij de griezelige kern van de zaak: een sloopvergunning waaraan geen bouwplan is gekoppeld valt buiten de bescherming die Beschermd Stadsgezicht ons voorspiegelt. Een griezelig gat in de wet, een griezelig gat in de Steenweg.

Want wat doet B & W als het volgende bouwplan, of desnoods het vorige, weer door Bijenkorf-Beheer wordt ingediend? Weer afkeuren, en het risico lopen dat de Hema vertrekt? Of goedkeuren, waarbij men zich dan niet teveel kan aantrekken van Schoonheidscommissie, CRM (via Beschermd Stadsgezicht) en inspraak. Het gaat dan toch niet meer om een sinds de middeleeuwen gegroeide structuur, waarvan de mogelijkheden uitgangspunt zouden moeten zijn voor een nieuw plan, maar om „alles beter dan dat gat”.

Het is hoogst ongebruikelijk om een sloopvergunning af te geven zonder goedgekeurd bouwplan. Welke grote belangen B & W hiermee ook heeft willen dienen, de reden is zeker niet het aangehaalde archeologische onderzoek. Trouwens, als ik deze vroede vaders dát hoor zeggen slaat me de schrik om het hart: onze stad heeft zóveel archeologisch interessante plekje...

22 november 1976

Jean Penders